

„ÚJ ELDORÁDÓ”

SZKA208_34

Készítette: Tomory Ibolya
és Binder Mátyás

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIA

8. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangelés, a feldolgozás előkészítése					
I/a A téma bevezetése					
A	Az osztály közösen megnézi az <i>Új Eldorádó</i> című film előzetesét. 5 perc	A téma bemutatása Befogadás	Frontális munka – szemléltetés		P1 (DVD) Vetítő eszköz
B	A tanár megkérdezi a tanulókat arról, hogy mit tudnak Verespatakról és az <i>Új Eldorádó</i> című filmről? 5 perc	A téma bemutatása Szóbeli kommunikáció	Frontális munka – irányított megbeszélés		
I/b Pontosítás					
A	A tanár a P2 melléklet alapján röviden ismerteti a történet hátterét, a film megszületésének előzményeit. 5 perc	Új ismeretek nyújtása Befogadás Szociális érzékenység	Frontális munka – tanári előadás		P2 (A film háttere)
B	A közösen összeszedett elemekből kiindulva a tanár (vagy esetleg egy több ismerettel rendelkező diák) összefoglalja az alaphelyzetet. 5 perc	Új ismeretek nyújtása Befogadás Szociális érzékenység	Frontális munka – tanári vagy tanulói előadás		P2 (A film háttere)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. Új tartalom feldolgozása					
II/a Szempontok az Új Eldorádó című film feldolgozásához					
A	<p>A tanár a következő szempontokat adja a filmrészletek megtekintéséhez:</p> <p>Kiket (milyen személyeket, illetve csoportokat) érint a Verespatakon kialakult probléma? Hogyan értékelik a helyzetet az érintettek? Milyen álláspontokat fogalmazznak meg? Milyen érdekek, szándékok és érzelmek vezérlik őket?</p> <p>A szempontok felkerülnek egy nagy csomagolópapírra. A tanár javasolja a diákoknak, hogy majd a jelenetváltások közti időben készítsék el a jegyzeteket.</p> <p style="text-align: right;">5 perc</p>	<p>A következő munkafázis előkészítése</p> <p>Lényegkiemelés Rendszerezés</p>	<p>Frontális munka – szempontadás a jegyzeteléshez</p>		<p>Csomagolópapír Vastag filctoll Ragasztógyurma</p>
II/b A kiválasztott filmrészletek megtekintése					
A	<p>A tanár lejátssza az Új Eldorádó című film kiválasztott jeleneteit az osztálynak. A diákok megnézik ezeket, és közben jegyzetelnek.</p> <p style="text-align: right;">25 perc</p>	<p>Új ismeretek nyújtása Jegyzetelés Információkezelés</p>	<p>Frontális munka – szemléltetés Egyéni jegyzetelés</p>	<p>Jegyzetfüzet Írószerek</p>	<p>P1 (DVD) Vetítő eszköz</p>
II/c Az információk összegzése a jegyzetek alapján					
A	<p>A tanulók 4-5 fős csoportokat alakítanak, és jegyzeteik alapján táblázatos formában (D1) összesítik azokat az információkat, amelyeket a történetben szereplő érdekeltekről megtudtak.</p> <p style="text-align: right;">5 perc</p>	<p>Különböző érdekek azonosítása Együttműködés Írásbeli szövegalkotás</p>	<p>Csoportmunka – információk összegzése szóforgóval</p>	<p>D1 (Táblázat)</p>	<p>P3 (Kitöltési minta)</p>

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/d A helyzet és a szereplők ismételt áttekintése					
A	(Itt kezdődik a második tanóra.) A csoportokban készült táblázatos jegyzetek alapján az osztály közösen feleleveníti a filmben megjelenő problémát és a szereplőket. 5 perc	Az előző órán szerzett ismeretek mozgósítása Felidézés	Frontális munka – irányított beszélgetés	Korábban kitöltött táblázatok	
B	Az osztály közösen megnézi a DVD-n található fotogalériát. 5 perc	Az előző órán szerzett ismeretek mozgósítása Befogadás	Frontális munka – szemléltetés		P1 (DVD) Vetítő eszköz
II/e Az érdekek kifejezése					
A	A tanulók annyi csoportot alakítanak, ahány érdekelt szereplőt (csoportot) azonosítottak a verespataki problémával kapcsolatban. A csoportok megbeszélik, hogy szerintük mi motiválja az általuk képviselt fél magatartását. A csoportok szóvivői felírják a táblára vagy egy csomagolópapírra a saját csoportjuk nevét, s a név alatt rögzítik azokat az okokat, amelyeket azonosítottak. Az osztály közösen elemzi, hogy mennyire állnak távol egymástól az egyes érintett felek nézőpontjai. 15 perc	Összefüggések keresése Rendszerezés Empátia Együttműködés	Csoportmunka – motívumok megvitatása Frontális munka – irányított beszélgetés		Tábla, kréta Vagy: Csomagolópapír Vastag filctollak Ragasztógyurma

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>A tanulók annyi csoportot alakítanak, ahány érdekelt szereplőt (csoportot) azonosítottak a veres-pataki problémával kapcsolatban.</p> <p>A csoportok átgondolják, hogy milyen érvek szólnak saját álláspontjuk mellett, majd egy elképzelt falugyűlés keretben megpróbálják meggyőzni egymást a saját igazukról.</p> <p style="text-align: right;">20 perc</p>	<p>Érdekek kifejezése</p> <p>Empátia Véleményalkotás Érvelés</p>	<p>Csoportmunka – érvek gyűjtése</p> <p>Egész csoportos gyakorlat – szimulált vita</p>		
C	<p>A tanulók annyi csoportot alakítanak, ahány érdekelt szereplőt (csoportot) azonosítottak a veres-pataki problémával kapcsolatban.</p> <p>A csoportok megfogalmazzák saját álláspontjukat.</p> <p>Képviselőik kimennek a táblához, és egyes vagy többes szám első személyben, egy-két mondatban összefoglalják a többiek számára saját a nézőpontjuk lényegét. Ezután felírják a csoportjuk nevét a táblára (vagy egy csomagolópapírra) a következő módon:</p> <p>Az első képviselő középre írja a csoportja nevét, a többiek pedig ehhez, illetve a már felkerült többi névhez viszonyítva úgy helyezik el a saját nevüket, hogy a nevek közötti távolság kifejezze a nézetek között távolságot.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>Az érvek és érdekek egymástól való távolságának érzékelése</p> <p>Empátia Véleményalkotás Viszonyítás</p>	<p>Csoportmunka – érvek gyűjtése</p>	<p>Tábla, kréta</p> <p>Vagy: Csomagolópapír Vastag filctollak Ragasztógyurma</p>	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
D	A diákok a tanár irányításával beszélgetnek a Verespatakon érdekelt felek motivációiról és azok elfogadhatóságáról. A beszélgetés során megfogalmazzák saját véleményüket is. 20 perc	Motívumok mérlegelése Véleményalkotás Önkifejezés	Frontális munka – beszélgetés tanári tanári irányítással		
II/f Civil kezdeményezések					
A	A tanulók kisebb csoportokat alkotnak, és megvitatják, hogy milyen cselekvési lehetőségek, illetve jövőbeli perspektívák merülnek fel a filmbeli helyzetben? A tanár ezt követően a P4 melléklet alapján elmondja, hogy milyen civil lépésekre került sor a valóságban. 15 perc	A civil lehetőségek keresése Problémamegoldás Kompromisszumok keresése	Csoportmunka – ötletbörze Frontális munka – tanári ismertető		P4 (Civil kurá-zsi)
B	A tanulók megnézik az <i>Új Eldorádó 2</i> című film előzetesét, majd arról beszélgetnek, hogy egy film milyen szerepet játszhat az ilyen típusú problémák megoldásában. 15 perc	A problémák megoldási lehetőségeinek mérlegelése Véleményalkotás	Frontális munka – szemléltetés és irányított beszélgetés		P1 (DVD) Vetítő eszköz P4 (Civil kurá-zsi)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a Összegzés					
A	A téma lezárásaként a tanulók a következő kérdésekről beszélgetnek kisebb csoportokban: Kinek mit jelent a szülőföldhöz való kötődés? Kinek mennyire fontos ez a kapcsolat? Elhagynák e jelenlegi lakóhelyüket? El tudnák-e képzelni, hogy valahol máshol élnek majd le az életüket? Vajon ki hogyan döntene a verespatakiak helyében? 10 perc	A szülőföldhöz való személyes viszony megfogalmazása Önismeret Véleményalkotás	Csoportmunka – szóforgó		
B	A tanár házi feladatként egy egyéni környezetvédelmi naplórészlet elkészítését adja a tanulóknak. Azt kéri tőlük, hogy a naplórészlet megírása előtt gondolják végig, mit tehetnek ők maguk a saját környezetük védelméért. Ezután egy hétig figyeljenek oda ezekre a szempontokra, majd személyes hangú beszámoló formájában írják le, hogy mi az, amit valóban meg is tettek érte. 5 perc	A környezetért érzett felelősség erősítése Önkifejezés Felelősségérzet Írásbeli kifejezőkészség	Egyéni munka – naplóírás		

TANÁRI SEGÉDLETEK

P1 Új Eldorádó

a film adatai, és az órán felhasználandó jelenetek

DVD adatai – Kocsis Tibor: *Új Eldorádó* (forg. Flora Film International) 2005

Filmrészletek: DVD jelenetválasztás menüpont segítségével

1. Eugen Corneia a veresvölgyi rézbányánál. 9. jelenet 28'17 – 30'18
2. A helyi civil szervezet és Stephanie Roth. 5. jelenet 18'38 – 19'47
3. Gold Corporation. 11. jelenet 37'08–41'08
4. A fiatalok. 15. jelenet 49'53 – 52'42
5. EU Parlament svéd tagja. 17. jelenet 56'45 – 58'48
6. Egy asszony, aki elköltözött Verespatakról. 19. jelenet 1h 05'35 – 1h 07'00 (folyt.)
7. Egy asszony, aki Verespatakon marad. 20. jelenet 1h 07'00 – 1h 10'10

A film kölcsönzőkből beszerezhető, de számos iskola megkapta központi forrásból.

P2 A film háttere – ismertető

Öt év telt el azóta, hogy a Tiszát, a romániai Nagybányáról érkező cianidszennyezés következtében csaknem végzetes ökológiai katasztrófa érte. A döbbenetes élmény filmezése után Kocsis Tibor rendező úgy döntött, hogy végigjárja, és dokumentálja a Tisza vízgyűjtőjén található ökológiai időzített bombákat, melyek a 2000

februárjában történt tiszai szennyezéshez hasonló tragédiát okozhatnak.

A jelenleg is szennyező bányákat filmezve jutott el a romániai Verespatakra, ahol tudomást szerzett arról, hogy egy kanadai–román vegyes vállalat Európa legnagyobb külszíni fejtésű aranybányáját akarja megnyitni. A többéves alkotó- és kutatómunkával készült dokumentumfilm, az *Új Eldorádó* a kétezer éves gyönyörű erdélyi községet, Verespatakot és a környező falvakat, illetve hegyeket fenyegető bányaberuházás veszélyeire hívja fel a figyelmet.

A cél a 300 tonna arany és az 1600 tonna ezüst kitermelése. A gazdag lelőhely már a rómaiakat is idevonzotta 2000 évvel ezelőtt (a világon egyedülálló módon őrződtek meg itt a római bányafolyosók), ma pedig tehetős külföldi vállalkozókat csábít. A kanadai–román cég, a Rosia Montana Gold Corporation, Európa legnagyobb aranybányáját készül megnyitni a helyszínen, ám ehhez négy falu lakosságát kell kiköltöztetni és négy hegyet kell lerombolni.

Tevékenységük nyomán eltűnne a mesés szép völgy, a példátlan építészeti értékű házak, templomok, temetők. A tervezett bánya több száz hektáros zagytarozója 180 m magas gátjával, a 2000-es tiszai ciánszennyezésnél többszörösen nagyobb pusztítással fenyeget.

Forrás: http://www.dunatv.hu/hirek_cikk.html?oid=144863; www.ujeldorado.hu

P3 A tanulók által használt táblázat egy lehetséges kitöltési módja (minta)

Érintett felek, érdekcsoportok	Motivációik, érdekeik, érzelmeik
Gold Corporation, a vállalat	profitszerzés, anyagi érdekek, új befektetési lehetőség
A Verespatakról elköltöző lakosok	új élet lehetősége, anyagi lehetőségek
Verespatakon maradók	szülőföldre való kötődés, identitás, múlt
Fiatalok	kényszerűség, félelem a munkanélküliségtől
Kocsis Tibor, a rendező	a történet feltárásának, megismerésének vágya, tolmácsolás a külvilág felé, környezetvédelmi szempontok
Stephanie Roth	környezetvédelmi szempontok, tenni akarás, ambíció

P4 Civil kurázi – a Verespatakon történt civil kezdeményezés leírása

Fontos hangsúlyozni, hogy maga a film is értelmezhető civil kezdeményezésként, amely bemutatva a problémát, felhívta az emberek figyelmét erre a helyzetre.

A film, és ezzel együtt az események híre egyre több emberhez jutott el, amiben jelentős szerepe volt annak is, hogy számos díjat nyert különböző fesztiválok. (A legfontosabbak: a 36. magyar filmszemlén – dokumentumfilm fődíj 2005; Magyar filmkritikusok díja – legjobb dokumentumfilm 2005; Alpok-Adria filmfesztivál – a legjobb dokumentumfilm, közönségdíj 2005, díj a Trentoi filmfesztiválon és az Environmental filmfesztiválon.) Az emberek a film megtekintésével és a mozijegy megvásárlásával szintén tettek valamit, mivel így indirekt módon hozzájárultak a film növekvő publicitásához. („A filmet 2006-ig több mint 20 000 néző látta a mozikban, ami példa nélküli a Magyarországon bemutatott dokumentumfilmek sorában.”) „Az Új Eldorádó a magyarországi mozi-bemutató óta 16 ország 30 fesztiváljáról 15 díjjal tért haza. (...) márciusban pedig Kocsis Tibor, a film rendezője átvehette a Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt állami kitüntetését is.”

Forrás: <http://www.dunatv.hu/>

A filmnek angol és magyar nyelvű honlapja is van. Jelenleg a DVD megvásárlása az ár 10%-ával támogatja a verespataki civil szervezetet, és ezúton Verespatak fennmaradását. A filmben szereplő Stephanie Roth azóta rangos környezetvédelmi díjat kapott tevékenységéért. Készül vagy azóta talán már el is készült az Új Eldorádó 2, mely ezeket az eseményeket is bemutatja (pl. nyári fesztivál a faluban, mely számos látogatót vonzott...).

További források: www.ujeldorado.hu ; DVD-n található extrák.